Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	10Co/249/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5113210706
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Erik Varga
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2019:5113210706.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcov: 1/ Y. R., nar. XX.X.XXXX, 2/ G. R., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpený procesnou opatrovníčkou - žalobkyňou 1/, 3/ G. R., nar. X.X.XXXX, všetci žalobcovia bytom C. XX, právne zastúpení spoločnosťou AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., so sídlom Martin, M. R. Štefánika 25, proti žalovaným: 1/ G. E., nar. XX.X.XXXX, bytom H., H. XXXX, právne zastúpený JUDr. Jozefom Plačkom, advokátom so sídlom D. R., U. K.. T. XX/XX, 2/ H. W., bytom H. XXXX, právne zastúpený JUDr. Branislavom Bellanom, advokátom so sídlom G., C. XX, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na základe odvolania žalovaného 1/ a o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15C/213/2013-529 zo dňa 25. mája 2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e v časti výroku II. o uložení povinnosti žalovanému 1/ zaplatiť spoločne a nerozdielne s žalovaným 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ sumu 23.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 23.000 eur a žalobkyni 3/ sumu 15.000 eur do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, ako aj vo výroku IV. o trovách prvoinštančného konania v časti medzi žalobcami 1/ až 3/ a žalovaným 1/.

N e d o t k n u t ý m z o s t á v a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním nenapadnutej zvyšnej časti.

Žalobcovia 1/ až 3/ m a j ú voči žalovanému 1/ n á r o k na náhradu trov konania o odvolaní žalovaného 1/ v rozsahu 100 %.

Konanie o odvolaní žalovaného 2/ z a s t a v u j e .

Žalobcovia 1/ až 3/ m a j ú voči žalovanému 2/ n á r o k na náhradu trov konania o odvolaní žalovaného 2/ v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej tiež ako okresný súd) sčasti vyhovel žalobe a
2. uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni 1/ titulom náhrady škody sumu 6.933,88 eur s úrokom z omeškania 8,75 % ročne, a to žalovaný od 16.8.2012 do zaplatenia a žalovaný 2/ od 19.8.2012 do zaplatenia, to všetko do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok I.),
3. žalovaným 1/ a 2/ tiež uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ sumu 23.000 eur, žalobcovi 2/ sumu 23.000 eur a žalobkyni 3/ sumu 15.000 eur, a to do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok II.),
4. vo zvyšku uplatnených nárokov žalobu zamietol (výrok III.).

5. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 23T/27/2011 zo dňa 5.8.2011 bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 26.7.2010 v čase okolo 18.00 hod. viedol po ceste v smere od Koštian nad Turcom do Martina nákladné motorové vozidlo (ťahač) zn. Renault Premium, EČ: BY-561 AR s návesom zn. Langendorf, EČ: BY-650 YB, pričom po prejdení pravotočivej zákruty v dôsledku rýchlosti jazdy vyššej ako 90 km za hodinu, ktorá bola technicky neprimeraná vlastnostiam vozidla a nákladu, vzhľadom na celkovú hmotnosť jazdnej súpravy 39.800 kg a tiež povahe vozovky vzhľadom na jej pozdĺžny profil, sa nákladné motorové vozidlo, ktoré viedol obvinený aj s návesom, dostal do nedotáčavého šmyku, následkom ktorého prešlo do protismerného jazdného pruhu, v ktorom ľavou prednou časťou narazilo do ľavej prednej časti protiidúceho osobného motorového vozidla zn. Škoda Octavia Combi, EČ: 7A72541, ktoré viedol vodič W. R., nar. XX.X.XXXX, ktorý v dôsledku utrpených zranení v ten istý deň v čase o 18.45 hod. v Martinskej fakultnej nemocnici v Martine zomrel.
6. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej im predmetnou nehodou, resp. úmrtím ich manžela (žalobkyňa 1/) a otca (žalobcovia 2/, 3/).
7. Zodpovednosť žalovaného 1/ za škodu je daná podľa § 420 Obč. zák., teda žalovaný 1/ zodpovedá za škodu vzniknutú žalobcom v dôsledku jeho protiprávneho konania kvalifikovaného ako trestný čin. Bez ohľadu na obranu žalovaného okresný súd vychádzal zo skutkovej vety vyššie označeného trestného rozsudku, teda je zrejmé, že k dopravnej nehode došlo v dôsledku zavineného porušenia povinnosti žalovaným 1/ ako vodiča motorového vozidla.
8. Zodpovednosť žalovaného 2/ za škodu je zasa daná podľa § 427 Obč. zák. Žalovaný 2/ teda zodpovedá za škodu ako prevádzateľ dopravného prostriedku, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, nakoľko v tom čase bol podľa výpisu zo živnostenského registra oprávnený podnikať v oblasti vnútroštátnej nákladnej cestnej dopravy. V čase dopravnej nehody síce nebol ešte na základe kúpnej zmluvy vlastníkom daného nákladného motorového vozidla, mal ho ale k dispozícii a vykonával vnútroštátnu nákladnú cestnú dopravu pre firmu L a M, autocentrum, s.r.o., teda bol dopravnou organizáciou a zodpovedá podľa § 427 ods. 1 Obč. zák.
9. Solidárna zodpovednosť žalovaných má oporu v § 438 ods. 1 Obč. zák. Okresný súd zároveň nezistil okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 438 ods. 1 Obč. zák.

10. Pokiaľ ide o jednotlivé nároky:
11. Vzhľadom na uznávací prejav žalovaných a podaný znalecký posudok okresný súd nemal pochybnosti o výške nároku žalobkyne 1/ na náhradu škody na motorovom vozidle patriacom do BSM zomr. W. R. a žalovanej 1/, preto nárok na náhradu tejto škody vo výške 5.900 eur žalobkyni 1/ voči žalovaným priznal.
12. Titulom nákladov na zhotovenie pomníka priznal okresný súd žalobkyni 1/ len nárok vo výške 663,88 eur v zmysle § 449 ods. 2, 3 Obč. zák. (v spojení s nar. Vlády SR č. 87/1995 Z.z.), vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol.
13. Nakoľko žalovaní uznali náklady žalobkyne 1/ v súvislosti so zakúpením smútočného ošatenia vo výške 370 eur, okresný súd v tejto časti žalobe žalobkyne vyhovel.
14. Ako nedôvodný vyhodnotil súd prvej inštancie nárok žalobkyne 1/ na náhradu škody, ktorá jej mala vzniknúť v súvislosti so zmenou údajov v obchodnom a živnostenskom registri (náklady na kolky), keďže predmetné náklady neboli nákladmi žalobkyne 1/, ale príslušných obchodných spoločností.
15. Nároky žalobcov na výživu pozostalým okresný súd zamietol, nakoľko nemali oporu v zákone (§ 448 Obč. zák., § 92, 93 zákona č. 461/2003 Z.z.), ani vo vykonanom dokazovaní. Žalobcovia zároveň mohli uplatniť, ale neuplatnili nárok na jednorazové odškodnenie podľa § 94 zákona č. 461/2003 Z.z.
16. Čo sa nároku na náhradu ušlého zisku z podnikania vykonávaného zomr. W. R. týka, nebolo preukázané, že by v súvislosti s úmrtím menovaného takáto škoda žalobcom vznikla.

17. Okresný súd následne priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Obč. zák., ktorú títo utrpeli neoprávneným zásahom do ich súkromia v dôsledku úmrtia manžela, resp. otca W. R.. Mal totiž za to, že trestné stíhanie žalovaného 1/, ani ospravedlnenie oboch žalovaných v priebehu konania, nie je dostatočnou satisfakciou, ktorá by mohla sanovať následky predmetného neoprávneného zásahu v súkromnom živote všetkých troch žalobcov.
18. V priebehu konania vznikla pochybnosť, do akej miery je žalobca 2/, vzhľadom na jeho postihnutie (úroveň všeobecných rozumových schopností bola t. č. na úrovni stredne ťažkej mentálnej retardácie, žalobca 2/ vyžaduje starostlivosť a dohľad okolia, nie je schopný samostatného fungovania a rozhodovania), pociťovať stratu otca, uvedomiť si ju, precítiť atď. Žalobcovia preto poskytli súdu

súkromný znalecký posudok Mgr. Švrlovej, na ktorý okresný súd prihliadal ako na podporný dôkaz, ktorý korešpondoval s výpoveďami žalobcov 1/ a 3/ a svedkov D. a T..
19. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, jej výšku uplatňovanú žalobkyňou (33.000 eur) považoval okresný súd za neprimeranú. Možno súhlasiť so žalujúcou stranou, že sanovať stratu blízkeho človeka - manžela finančným odškodnením, resp. poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, je ťažko dobre možné vzhľadom na to, že ľudský život je nenahraditeľný a neoceniteľný. Na druhej strane ale náhrada nemajetkovej ujmy by podľa presvedčenia súdu nemala byť likvidačná pre protistranu. Okresný súd sa zaoberal aj porovnaním, aké odškodnenia v obdobných prípadoch poskytovali iné súdy Slovenskej republiky. Na základe týchto skutočností dospel k presvedčeniu, že primeranou náhradou straty žalobkyne v rade 1/ je suma 23.000 eur (a vo zvyšku žalobu ohľadom tohto nároku žalobkyne 1/ zamietol). Je to suma, ktorú v podobných prípadoch priznávali súdy Slovenskej republiky (viď rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 12C/385/2008 zo dňa 15.6.2011, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.9.2013, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 22.6.2016 sp. zn. 3Cdo/18/2016). Vo všetkých týchto prípadoch bola priznáva výška náhrady nemajetkovej ujmy od 20.000 do 23.000 eur pri smrti manžela. Naopak, vyššiu náhradu súdy Slovenskej republiky priznávali a priznávajú pri úmrtí rodiča, pokiaľ takúto náhradu prisudzujú pozostalým deťom. V tomto prípade sa, podľa okresného súdu, ako dieťa v najhoršej situácii po smrti otca ocitla maloletá žalobkyňa 3/, ktorá požadovala najnižšiu náhradu, a to vo výške 15.000 eur. Žalobkyňa 3/ mala v čase smrti otca 13 rokov a vzhľadom na svoju plnú rozumovú vyspelosť a predchádzajúci bohatý rodinný život a spoločné športové aktivity je zrejmé, že jeho stratu intenzívne preciťovala. Preto pokiaľ žalobkyňa 3/ požadovala odškodnenie za nemajetkovú ujmu, ktorá jej vznikla smrťou otca, teda protiprávnym zásahom do jej práva na súkromie a rodinný život, okresný súd považoval uplatnenú výšku náhrady za adekvátnu a žalobkyni 3/ tento nárok priznal. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu 2/, ktorý si svojráznym spôsobom, vzhľadom k svojej rozumovej vyspelosti, stratu otca uvedomuje a vzhľadom na jeho mentálny stav a odkázanosť na starostlivosť okolia aj po dosiahnutí plnoletosti bude celoživotne stratu otca pociťovať a prítomnosť otca v jeho ďalšom živote bude výrazne absentovať, okresný súd považoval 23.000 eur (a vo zvyšku žalobu ohľadom tohto nároku žalobcu 3/ zamietol; obdobne viď rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/18/2016 alebo rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013).

20. Z priznaného plnenia, okrem náhrady nemajetkovej ujmy (ktorá nie je peňažným dlhom žalovaných, ktorý by vznikol zo záväzkovo-právneho vzťahu), t.j. zo sumy 6.933,88 eur priznal okresný súd žalobcom voči žalovaným úrok z omeškania 8,75 % (§ 517 ods. 2 Obč. zák. v spojení s § 3 ods. 1 nar. Vlády SR č. 87/1995 Z.z.), a to voči žalovanému 1/ počnúc 16.8.2012 a voči žalovanému 2/ počnúc 19.8.2012 (u oboch vychádzajúc z dátumu doručenia žaloby).

21. Vzhľadom na výšku priznaného plnenia okresný súd určil dlhšiu lehotu na plnenie pre oboch žalovaných (§ 232 ods. 3 CSP).

22. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na ich náhradu, vychádzajúc zo záveru, že úspech žalobcov/úspech žalovaných bol len čiastočný; § 255 ods. 2 CSP (výrok IV.).

23. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote samostatné odvolania obaja žalovaní.

24. Žalovaný 2/ sa svojím odvolaním domáhal zrušenia napadnutého rozsudku. Namietal právne posúdenie veci, resp. jeho zodpovednosti za škodu podľa § 427 ods. 1 Obč. zák. Prevádzateľom motorového vozidla v čase nehody bola spoločnosť LaM AUTOCENTRUM s.r.o., ktorá však nebola žalovaná. Vzhľadom na neskoršie späťvzatie odvolania odvolací súd bližšie dôvody odvolania neuvádza.

25. Žalovaný 1/ sa svojím odvolaním domáhal zmeny napadnutého rozsudku tak, že odvolací súd žalobu v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zamietne, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
26. Namietal, že v trestnom konaní, ktoré predchádzalo konaniu o náhrade škody, bola jeho vina uznaná výlučne na základe znaleckého posudku č. 9/2010 zo dňa 20.12.2010 znalca Ing. Furíka. V predmetnom posudku je, v rámci limitov odborných znalostí znalca, analyzovaný vznik a priebeh nehody a sú v ňom zachytené výpovede viacerých osôb - vodičov jazdiacich s tým istým motorovým vozidlom, s ktorým v čase nehody jazdil aj žalovaný 1/. Po oboznámení sa s posudkom, podľa názoru odvolateľa, je viac než zrejmá bezradnosť znalca pri snahe pochopiť technickú stránku výpovedí daných osôb. V

odpovedi č. 1 znalec už len rezignovane konštatuje vinu žalovaného 1/, pričom neprihliadol na inými vodičmi popísaný obvyklý priebeh straty kontroly nad ovládaním vozidla (znalec sa analyticky venuje technickej stránke tejto problematiky od str. 26 posudku. Žalovaný 1/ poukázal nadväzne na čiastkový záver znalca na str. 29 a súhrnný záver na str. 31 posudku (-nemožno vylúčiť, že v kritickej dobe mohlo dôjsť k samovoľnému vypadnutiu zaradeného prevodového stupňa (túto skutočnosť však tiež nemožno ani potvrdiť; - avšak s prihliadnutím na funkčný opis činností odstredivého regulátora vstrekovacieho čerpadla a s ohľadom na skutočnosti uvedené vo výpovediach svedkov možno tvrdenie o súčasnom zhasnutí motora označiť za technicky nedôvodné, hraničiace až s výlukou pravdepodobnosti vzniku takéhoto javu). Vyššie uvedené nepochopenie priebehu technickej stránky závady na vozidle zo strany znalca premietlo sa aj do konštatovania v závere posudku, že príčinou vzniku nehody nebola technická závada, čo žalovaný 1/ dôrazne popiera, nakoľko priebeh technickej závady potvrdzujú všetci ďalší vodiči vypočutí v trestnom konaní.
27. Zároveň súd je viazaný rozhodnutím iných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, no takéto konštatovanie bez ďalšieho spravodlivo nezakladá jednoznačnú prezumpciu o osobe zodpovednej za škodu. Zodpovednosť žalovaného 1/ za technický stav nevyplýva zo zákona, ani z prípadnej dohody, preto za spôsobenú nemajetkovú ujmu je zodpovedný žalovaný 2/ z toho titulu, že bol prevádzateľom vozidla.
28. Žalovaný 1/ ďalej namietal, že okresný súd nezisťoval dôsledne odôvodnenosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade, že by postačovalo zadosťučinenie, teda iná forma satisfakcie ako finančná; uvedené osobitne platí vo vzťahu k žalobcovi 1/. Okresný súd svoj záver, že ospravedlnenie oboch žalovaných nie je dostatočnou safisfakciou, ktorá by mohla sanovať následku neoprávneného zásahu do súkromia žalobcov, vyslovil bez akéhokoľvek bližšieho objektivizovania danej skutkovej okolnosti. Žalovaný 1/ zároveň poukázal na priznávanie nárokov na finančnú satisfakciu vo vyspelých európskych štátoch (Veľká Británia - ak sú lekársky zistené depresívne neurózy a ťažké depresie, rakúsky a nemecký model odškodňuje objektivizovaný psychiatrický následok na zdraví príbuzného atď.).
29. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy (pre prípad, že by odvolací súd nezohľadnil predchádzajúcu odvolaciu námietku), právna úprava síce nestanovuje žiadnu finančnú kvantifikáciu, je však nevyhnutné objektivizovať výšku priznanej náhrady, predovšetkým z hľadiska závažnosti ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný 1/ namietal preskúmateľnosť napadnutého rozsudku z uvedeného hľadiska. Osobitne vo vzťahu k žalobcovi 2/ žalovaný 1/ namietal, že v bežnom živote nebol zapojený rovnako pred ako aj po nehode, čo vyplýva predovšetkým z prvých výsluchov, najmä žalobkyne 1/. Jedným z najdôležitejších, opakovane prezentovaných údajných postojov žalobcu 2/ je jeho postoj k žalovanému 1/, ktorý reflektuje a opiera sa o skutkovú okolnosť spojenú so smrťou jeho otca, a ktorú formuluje spôsobom, že žalovaný 1/ za volantom zaspal, teda hrubo zanedbal absolútne najzákladnejšiu povinnosť vodiča motorového vozidla - venovať pozornosť vedeniu motorového vozidla. Žalovaný 1/ v tej súvislostí poukázal na v predmetnom posudku uvedenú negatívnu súvislosť medzi zaspaním vodiča a negatívnou dominantnou emóciou hnevu („Hnusný nemrák, som nasratý, kamión zaspal“ a podobne). Skutková okolnosť, že „kamionista zaspal“ sa logicky transformovala a vyústila aj do odborného záveru posudku cit. „V procese smútenia je dominantnou emóciou hnev na kamionistu, ktorý zaspal a spôsobil autohavárii, pri ktorej prišiel o život jeho otec“. Najdôležitejšou skutkovou okolnosťou charakterizujúcou vznik autonehody pritom bol nedostatočný technický stav motorového vozidla, určite nie spánok vodiča, o ktorom v trestnom spise neexistuje jediná zmienka a ide o absolútny výmysel nemajúci oporu v žiadnom doteraz vykonanom dokazovaní. V označenom znaleckom posudku je zrejmá absolútna rezignácia od abstrahovania konania iných osôb, ktoré sa žalobcovi 2/ vyjadrovali o priebehu autonehody. Negatívne správanie žalobcu 2/ je dynamizované iným faktorom, a to úzkym okruhom osôb, s ktorými prichádza do styku a ktoré prejavovali a doteraz prejavujú hnev na šoféra, pričom žalobca 2/ si toho ich správanie mohol len osvojiť. „Kamionista“ v skutočnosti nenesie na emocionálnom rozrušení žalobcu 2/ žiadnu vinu, lebo žalobca 2/ nebol účastníkom nehody, nič z nej nemá bezprostredné. Legitímnou je otázka, ako pri stave žalobcu 2/ je možné považovať za nedostatočnú inú formu satisfakcie, než finančnú. Žalovaný 1/ v danej súvislosti poukázal na vyjadrenie žalobkyne 1/ ohľadom toho, prečo mali oslavu narodenín žalobcu 2/ na tretí deň po smrti W. R. („...v deň narodením bol pohreb jeho otca, ale tú oslavu sme aj tak uskutočnili... pretože môjmu synovi nie je možné vysvetliť, že tú oslavu mať nebude... „; „Syn G. bol aj na pohrebe, neviem povedať, či pochopil zmysel pohrebu, neviem sa to od neho dozvedieť, niekedy, keď sa na otca pýta, tak hovorí, že mu je to ľúto a aj plače. Do akej miery chápe stratu otca, neviem posúdiť“).

30. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ žiadali napadnutý rozsudok potvrdiť. Vzhľadom na neskoršie späťvzatie odvolania žalovaným 2/ odvolací súd bližšie dôvody vyjadrenia žalobcov k nemu neuvádza.

31. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ žiadali napadnutý rozsudok potvrdiť. Poukázali na rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 23T/27/2011 zo dňa 5.8.2011, ktorým bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia, ako aj na skutkovú vetu predmetného rozsudku. V priebehu trestného konania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a ustálený záver, že žalovaný 1/ porušil právnu povinnosť, keď v dôsledku rýchlosti jazdy vyššej ako 90 km/h, ktorá bola technicky neprimeraná vlastnostiam vozidla a nákladu vzhľadom na celkovú hmotnosť jazdnej súpravy, a tiež povahe vozovky dostal šmyk a prešiel do protismerného jazdného pruhu. Znalec Ing. Furík jednoznačne ustálil, že príčinou nehody nebola technická závada. K dopravnej nehode došlo v dôsledku zavineného porušenia povinnosti žalovaným 1/ ako vodičom daného motorového vozidla. Žalovaný 1/ vykonával činnosť pre žalovaného 2/ na základe živnostenského oprávnenia, boli v obchodnoprávnom vzťahu, svoje výkony mu fakturoval. Je zrejmé, že obaja žalovaní boli podnikatelia, preto žalovaný 2/ nemohol zodpovedať za žalovaného 1/ podľa § 420 ods. 2 Obč. zák. Žalobcovia ďalej uviedli, že na základe vykonaného dokazovania bola zistená odôvodnenosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy zodpovedá závažnosti ujmy a okolnostiam, za ktorých došlo k porušeniu práva. Žalobcovia v priebehu konania poukazovali na množstvo súdnych rozhodnutí v obdobných veciach. Žalobkyňa 1/ prišla o manžela v produktívnom veku, o životnú lásku, je verná jeho pamiatke, je pravdepodobné, že si nikdy nenájde iného partnera. Zostala sama na práce okolo domu, firmu a dve deti, z ktorých jedno trpí diagnózou Downov syndróm. Pokiaľ ide o žalobcu 2/, znalecký posudok Mgr. Švrlovej bol podaný znalcom zapísaným v zozname znalcov. Dôvod nehody nemá vplyv na hnev a strádanie žalobcu 2/ a jeho schopnosť pociťovať smútok. Menovaná znalkyňa uviedla, aj ďalšie skutočnosti, a to, že situácia, keď otec odišiel z domu a viac sa nevrátil, vyvolala v žalobcovi 2/ strach a obavy a následnú úzkostno-fobickú reakciu na odchod matky a sestry z domácnosti. Okrem toho okresný súd vyhodnotil predmetný znalecký posudok ako podporný dôkaz, popri výpovediach svedkov T. a D., keď bolo nesporné, že žalobca 2/ žil v harmonickom rodinnom prostredí s pocitom bezpečia, ktorý je pre dieťa s mentálnym postihnutím obzvlášť dôležitý. Žalobca 2/ prišil o svojho otca, s ktorým mal vybudované silné citové väzby, v dôsledku jeho straty trpí separačnou úzkosťou.

32. Podaním datovaným 11.6.2018, došlým súdu 7.2.2019, vzal žalovaný 2/ svoje odvolanie v celom rozsahu späť.

33. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podali subjektívne legitimované strany sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP (z tohto titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu vo výroku I. týkajúcom sa náhrady škody, vo výroku II. vo vzťahu k žalovanému 2/, vo výroku III. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti a vo výroku IV. o trovách prvoinštančného konania medzi žalobcami a žalovaným 2/) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP; zároveň konanie o odvolaní žalovaného 2/ zastavil podľa 369 ods. 3 CSP.

34. Okresný súd správne vyhodnotil zodpovednosť žalovaného 1/ za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zák. Táto jeho zodpovednosť sa odvodzuje od porušenia jeho povinností ako vodiča predmetného nákladného motorového vozidla. Porušenie povinností žalovaným 1/ svojimi následkami (úmrtie osoby) dosiahlo intenzitu/závažnosť trestného činu, a to prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., zo spáchania ktorého bol žalovaný 1/ právoplatne uznaný za vinného rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 23T/27/2011 zo dňa 5.8.2011. Zo skutkovej vety označeného rozsudku je zrejmý zodpovednostný dôvod žalovaného 1/ za následok - usmrtenie W. R. v dôsledku zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode dňa XX.X.XXXX, a týmto dôvodom bola jazda rýchlosťou vyššou ako 90 km/h, ktorá bola technicky neprimeranou vlastnostiam vozidla a nákladu, vzhľadom na celkovú hmotnosť jazdnej súpravy, a tiež povahe vozovky, vzhľadom na jej pozdĺžny profil. Teda dôvodom dopravnej nehody nebola technická závada na nákladnom motorovom vozidle, ktoré žalovaný 1/ viedol bezprostredne pred nehodou (samovoľné vyradenie rýchlosti, zhasnutie motora a pod.), ako to žalovaný 1/ uvádza v odvolaní.
35. Zo záverov znaleckého posudku znalca Ing. Furíka podaného pre potreby trestného konania vedeného voči žalovanému 1/ ako obvinenému jednoznačne vyplýva, že dôvodom bola neprimerane

vysoká rýchlosť jazdnej súpravy, ktorú žalovaný 1/ v kritickom čase viedol. Rýchlosť bola vyššia než 90 km/h (rýchlostný limit vyplývajúci z pravidiel cestnej premávky bol 90 km/h), okrem toho však bola aj technicky neprimeraná vzhľadom na pozdĺžny profil vozovky, povahu a hmotnosť vezeného nákladu a s tým súvisiace podmienky stability jazdnej súpravy. V dôsledku vlastnej počiatočnej rýchlosti žalovaný 1/ nemal ako vodič potrebnú kontrolu nad jazdnou súpravou, ktorú viedol (str. 41 predmetného znaleckého posudku). Z obsahu predmetného znaleckého posudku tiež vyplýva, že hraničná rýchlosť, pri ktorej by si jazdná súprava (akú viedol žalovaný 1/) ešte primerane zachovala stabilitu v rámci pravého jazdného pruhu vozovky (za ostatných daných okolností), by musela byť cca 70 km/h.
36. Menovaný znalec sa vyjadril aj k možnosti zhasnutia motora a následného zablokovania riadenia, keď na str. 40 uviedol cit. „Ako potom možno vidieť z vyššie uvedeného... ak by malo dôjsť k zablokovaniu riadenia a jeho vyrovnaniu následkom zhasnutia motora tak, ako to vo svojej výpovedi uviedol obv. vodič, nákladné vozidlo Renault by spolu s návesom opustilo vozovku skôr, než v oblasti miesta nehody (najmenej o 50 - 100 m pred skutočnosťou oblasťou nehody) a technicky takmer určite v smere inom... než v tom, v ktorom ju podľa trajektórií predných kolies... v skutočnosti opúšťalo“.
37. V neposlednom rade - žalovaný 1/ v postavení obvineného na hlavnom pojednávaní v jeho trestnej veci vyhlásil, že nepopiera spáchanie skutku, ktorý mu obžaloba kladie za vinu, teda, okrem iného, že viedol nákladné motorové vozidlo rýchlosťou vyše 90 km/h, ktorá bola technicky neprimeraná relevantným okolnostiam, a v dôsledku ktorej sa dané nákladné motorové vozidlo dostalo do nedotáčavého šmyku, následkom ktorého prešlo do protismerného jazdného pruhu, v ktorom ľavou prednou časťou narazilo do ľavej prednej časti protiidúceho osobného motorového vozidla vedeného W. R. atď. K znaleckému posudku znalca Ing. Furíka, k jeho záverom sa nevyjadril, resp. nemal proti nemu námietky.
38. Krajský súd preto vyhodnotil obranu žalovaného 1/ o technickej závade nákladného motorového vozidla vedeného žalovaným 1/ ako príčine nehody, resp. jeho súvisiacu odvolaciu argumentáciu ako neopodstatnenú.

39. Zodpovednosť žalovaného 2/ za vzniknutú škodu bola okresným súdom vyvodená z toho titulu, že bol osobou vykonávajúcou dopravu (§ 427 ods. 1 Obč. zák.). Uvedené nevylučuje súčasnú zodpovednosť žalovaného 1/ z titulu porušenia právnej povinnosti (§ 420 ods. 1 Obč. zák.), v danom prípade povinnosti vodiča prispôsobiť rýchlosť svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu atď.

40. Pokiaľ ďalej odvolateľ - žalovaný 1/ len všeobecne argumentoval (vo vzťahuk žalobkyniam 1/ a 3/), že napadnutý rozsudok neobsahuje preskúmateľné konkrétne kritériá odôvodňujúce konkrétnu výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ani prieskum odvolacieho súdu nemohol byť v danej otázke konkrétnejší (§ 380 ods. 1 CSP). Predmetná odvolacia námietka navyše neobstojí v situácii, keď okresný súd s poukazom na svedecké výpovede a znalecký posudok následne predovšetkým v bode 93. odôvodnenia svojho rozsudku poukázal na konkrétne súdne rozhodnutia vydané v obdobných veciach, ako aj zhrnul skutkové dôvody u jednotlivých žalobcov, ktoré ho viedli k priznaniu práve konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy tomu ktorému zo žalobcov.
41. Odhliadnuc od konštatovaného, je potrebné si uvedomiť, že v dôsledku dopravnej nehody zavinenej odvolateľom zahynul manžel, resp. otec žalobcov, došlo k nenávratnej strate, k definitívnemu pretrhnutiu citových, sociálnych, kultúrnych a ďalších väzieb medzi žalobcami a ich manželom, resp. otcom, ktoré existovali v rámci plne fungujúceho rodinného zväzku. Preto sa morálna satisfakcia (v zásade ospravedlnenie, tu prípadne aj trestné stíhanie, resp. odsúdenie) síce javí ako možná, resp. vhodná, avšak z hľadiska opísaných (a určujúcich) následkov, mimo rámca akejkoľvek pochybnosti, nie dostačujúca/primeraná forma náhrady utrpenej nemajetkovej ujmy. Inými slovami, odvolateľom podsúvaný stav, že púhe slovné ospravedlnenie by malo/mohlo adekvátne zodpovedať, resp. kompenzovať násilné a nenapraviteľné vytrhnutie manžela/otca z plne funkčného rodinného vzťahu je neakceptovateľné.
42. Okrem toho, že rozhodnutia zahraničných súdov (orgánov) nie sú pre rozhodovanie slovenských súdov v nijakom smere záväzné, pokiaľ odvolateľ argumentoval vznikom depresie, resp. psychiatrom diagnostikovaného ochorenia ako podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zrejme celkom dobre nerozlišuje medzi „len“ (neoprávneným) zásahom do súkromia, rodinného života a medzi (psychiatrickou) chorobou spôsobenou v dôsledku takého zásahu. Možno čiastkovo uzavrieť, že predmetný názor odvolateľa je v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou slovenských všeobecných súdov.
43. Čo sa týka žalobcu 2/, ako náležite poznamenal/uviedol súd prvej inštancie, na závery znaleckého posudku Mgr. Švrlovej prihliadal ako na podporný dôkaz, ktorý korešpondoval s výpoveďami dvoch

vypočutých svedkov D. a T.. Pokiaľ ide o výpovede menovaných dvoch svedkov, osobitne vo vzťahu k žalobcovi 2 a zásahu do jeho osobnostných práv, odvolateľ - žalovaný 1/ ich pravdivosť, resp. relevantnosť nenamietal.
44. Aj keď možno dať za pravdu odvolateľovi, v súvislosti s negatívnou emóciou prežívanou žalobcom 2/, že z nijakých dôkazov nevyplýva, že by mal „zaspať za volantom“, uvedená skutočnosť však nie je, z hľadiska zásahu do osobnostných práv žalobcu 2/ podstatná (žalobca 2/ by sa mohol rovnako hnevať na žalovaného 1/, že „šiel rýchlo“, keď neprimeraná rýchlosť bola skutočnou príčinou nehody zavinenej žalobcom 1/), ale podstatné sú následky vyplývajúce pre žalobcu 2/ zo straty otca. Inými slovami, odvolateľ účelovo prispôsobuje/prekrúca skutkovú situáciu a evidentne nerozlišuje medzi zásadným (z hľadiska aplikovanej právnej normy) dôsledkom/dopadom jeho konania, ktorým (dôsledkom) je práve a len psychická ujma žalobcu 2/ spôsobená nenávratnou a predčasnou stratou otca a v zásade irelevantnou okolnosťou, ktorou je informácia/vedomosť žalobcu 2/, akým konkrétnym spôsobom žalovaný 1/ nehodu spôsobil (t.j. či zaspal alebo nedovolene prekročil rýchlosť). Predmetný odvolací argument fakticky smeruje k tomu, že ak by sa žalobca 2/ vedel, že žalovaný 1/ nezaspal, ale „len“ nedovolene prekročil rýchlosť, žiadna ujma by mu z dôvodu usmrtenia jeho otca nevznikla. Ide o evidentne absurdnú konštrukciu.
45. Obdobne tendenčným je argument odvolateľa o relevancii spôsobilosti žalobcu 2/ vnímať/pochopiť smrť otca. Odhliadnuc od až amorálneho charakteru takéhoto tvrdenia je nevyhnutné zdôrazniť, že právnym základom (podstatou) priznanej náhrady nie je schopnosť pozostalej osoby definovať pojem smrti, ale (aspoň do určitej miery) kompenzovať stratu, ktorú v osobnom živote dieťaťa vyvolá tak zásadná udalosť, akou je usmrtenie otca. Ako v predmetnej súvislosti vyplýva zo záverov znaleckého posudku Mgr. Švrlovej, rodinné prostredie, v ktorom vyrastal žalobca 2/, bolo harmonické a citovo stabilné, ktoré okolnosti sa stali základom pre vznik citovej istoty a pocitu bezpečia, ktoré sú pre dieťa s mentálnym postihnutím zvlášť dôležité. Vzniknutá situácia, keď otec „odišiel z domu“ a viac sa nevrátil, žalobcu 2/ zneistila v základnej potrebe bezpečia a vyvolala u neho úzkostnú reaktivitu, dôsledkom ktorej sa viac pripútal k matke a sestre, zostal ostražitým a ťažko toleruje ich odchody, pretože pri každom odchode prežíva úzkosť, či sa matka alebo sestra vrátia. Bolesť zo straty otca pretrváva a je živá, hoci od jeho smrti uplynulo 7 rokov. Krajský súd zdôrazňuje, že u žalobcu 2/ je nevyhnutné nazerať na problematiku straty blízkej osoby (otca) aj z hľadiska jeho celoživotnej odkázanosti na iné osoby, primárne na najbližších príbuzných. Pritom otec žalobcu 2/, ako vyplynulo z výpovedí svedkov či znaleckého posudku Mgr. Švrlovej, akceptoval a s láskou prijal žalobcu 2/ ako dieťa s Downovým syndrómom a poskytoval mu plnohodnotnú starostlivosť, t.j. nielen čo po stránke finančnej, ale aj citovej, psychickej. Predmetnú stratu bude teda žalobca 2/, s ohľadom na svoju diagnózu, opísanú odkázanosť a získaný návyk na otca pociťovať dlhodobo, nemá totiž predispozície/možnosti založiť si vlastnú rodinu a týmto spôsobom sa postupne psychicky so stratou otca pokúsiť vyrovnať.

46. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah a záverov krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku II. o náhrade nemajetkovej ujmy, resp. v jeho časti týkajúcej sa odvolateľa - žalovaného 1/. Náležite sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s kazuistikou priznávania nemajetkove ujmy v obdobných prípadoch.

47. Hoci odvolateľ - žalovaný 1/ výslovne nenapadol výrok rozsudku okresného súdu o trovách prvoinštančného konania, ako závislý od rozhodnutia/výroku vo veci samej (§ 379 písm. a/ CSP) ho krajský súd preskúmal a ako vecne správny ho potvrdil. Okresný súd náležite aplikoval prvotne zásadu miery úspechu v spore.

48. O trovách odvolacieho konania - konania o odvolaní žalovaného 1/ rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s 396 ods. 1 CSP. Žalovaný 1/ nebol so svojím odvolaním úspešný ani v časti, čo predstavuje na druhej strane čistý úspech žalobcov.

49. Vzhľadom na dispozitívny úkon žalovaného 2/ - späťvzatie jeho odvolania proti rozsudku okresného súdu krajský súd odvolacie konanie - konanie o odvolaní žalovaného 2/ zastavil (§ 369 ods. 3 CSP).
50. O trovách odvolacieho konania - konania o odvolaní žalovaného 2/ rozhodol krajský súd podľa § 256 ods. 1 v spojení s 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalovaný 2/ späťvzatím svojho odvolania procesne zavinil zastavenie odvolacieho konania (konania o jeho odvolaní); preto žalobcom patrí voči nemu nárok na náhradu tohto zastaveného odvolacieho konania.

51. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených vád. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.
Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.